

**Oświadczenie złożone
przez senatora Tadeusza Skorupę
na 83. posiedzeniu Senatu
w dniu 14 września 2011 r.**

Oświadczenie skierowane do marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej Bogdana Borusewicza

Dzisiaj, w Uroczystość Podwyższenia Krzyża Świętego, składam oświadczenie, które kieruję do marszałka Senatu Bogdana Borusewicza.

Szanowny Panie Marszałku!

W roku jubileuszowym 1900 ksiądz Kazimierz Kaszelewski, proboszcz zakopiański, jak sam stwierdza w swoich wspomnieniach, na prośbę kilku najpoważniejszych zakopiańskich górali zajął się sprawą budowy krzyża na Giewoncie. Krzyż zamówiono w Krakowie w fabryce Góreckiego, która to fabryka wykonała go w czterystu pojedynczych kawałkach i tak przysłała go koleją do Zakopanego. 16 czerwca 1901 r. Jakub Gąsienica-Wawrytko wraz z pomocnikiem wykuli otwór pod fundament krzyża. Dnia 3 lipca 1901 r. postanowiono wynieść elementy krzyża na Giewont. Uczestniczyło w tym mniej więcej pięćset osób i osiemnaście wozów konnych. Samego montażu dokonał pan Górecki ze swoimi pracownikami i sześcioma góralami. Na skrzyżowaniu ramion krzyża umieszczono tarczę z napisem, jaki ułożył Ojciec Święty dla krzyży jubileuszowych: „Jesu Christo Deo, restitutae per ipsum salutis MCM”. Poświęcenia krzyża dokonał ksiądz kanonik kanclerz Bandurski z Krakowa dnia 19 sierpnia 1901 r.

Ta krótka historia jest przypominana przeze mnie w czasie jubileuszu studziesięciolecia tych wydarzeń. Dla nas, katolików, są to niezwykle ważne chwile, bo krzyż na Giewoncie stał się symbolem katolickiej wiary górali i Polaków. Przez te sto dziesięć lat był świadkiem upadku monarchii i wielkich mocarstw, wojen i zmian ustrojowych. To błogosławiony Jan Paweł II w 1997 r. wywyższył ten krzyż, przydając mu mistyczne cechy trwałości i wierności katolickiej wierze przodków: „Wasi przodkowie na Giewoncie wzniesli krzyż. Ten krzyż patrzy na całą Polskę, od Tatr aż do Bałtyku, ten krzyż mówi całej Polsce: Sursum corda! – W górę serca! Trzeba, ażeby cała Polska, od Bałtyku aż po Tatry, patrząc w stronę krzyża na Giewoncie, słyszała i powtarzała: Sursum corda!”.

W przeddzień tej wizyty Jana Pawła II Rada Miasta Zakopanego zmieniła herb miasta: wizerunek krzyża na Giewoncie, a niżej skrzyżowane klucze świętego Piotra, symbol władzy papieskiej.

Z okazji tej wspaniałej rocznicy złożmy tu, w Senacie Rzeczypospolitej hołd pamięci wszystkich budowniczych krzyża, jego autorom, księżom i zakopiańskim wiernym.

„Hej, krzyżu na Giewoncie,
nie zabocym jo cie,
choć umirol bede,
jesce spożrem na cie,
choć umirol bede,
jesce spożrem na cie.”

Scynś Boże górolom, szczęść Boże Polakom, szczęść Boże Ojczyźnie, scynś Boże nom wsycćkim, wsytko w renkach Opatrzności Bozej. Dziękuję.

Tadeusz Skorupa